

Pressi- ja teabeosakond

Euroopa Liidu Üldkohus
PRESSITEADE nr 101/20
Luxembourg, 9. september 2020

Kohtuotsus (kohtuasi T-626/17)
Sloveenia vs. komisjon

Üldkohus jättis rahuldamata Sloveenia hagi nõudega tühistada delegeeritud määrus, mille kohaselt Horvaatia veinide etiketil võib olla märgitud nimetus „Teran“

Üldkohus jättis 9. septembri 2020. aasta kohtuotsusega Sloveenia vs. komisjon (T-626/17) rahuldamata Sloveenia hagi, milles paluti tühistada delegeeritud määrus (EL) 2017/1353¹ (edaspidi „vaidlustatud määrus“), mille kohaselt nimetus „Teran“ võib olla rangetel tingimustel märgitud Horvaatias toodetud veinide etiketil veiniviinamarjasordina.

Hagi käsitles nii Sloveenias kui ka Horvaatias kasutatavat veininimetust „Teran“. Alates Sloveenia ühinemisest Euroopa Liiduga võis see nimi esineda teatavate Sloveenia veinide etiketil. Algul oli tegemist täiendava traditsioonilise nimetusega, mis oli seotud veiniga Kras kui „määratletud piirkondades valmistatud kvaliteetveiniga“. Seejärel tunnustati seda nimetust kaitstud päritolunimetusena (KPN).

Kuna veiniviinamarjasordi „Teran“ nime kasutati ka Horvaatias, väljendas Horvaatia enne oma liiduga ühinemist muret selle üle, kas pärast ühinemist on võimalik jätkata selle nime kasutamist tema veinide märgistamisel, kuna Sloveenia nimetusele oli juba antud kaitse. Pärast seda ühinemist püüdis Euroopa Komisjon seejärel leida lahendust Horvaatia ja Sloveenia vaheliste läbirääkimiste teel, kuid edutult. Lõpuks, ligi neli aastat pärast Horvaatia Euroopa Liiduga ühinemist kasutas komisjon talle antud volitust kehtestada märgistamise erand, et võimaldada KPN-l ja märgistamise valdkonnas kehtival taval rahumeelselt koos eksisteerida, kui KPN on registreeritud või kohaldatav². Ta võttis seega vastu vaidlustatud määruse, et lisada nimi „Teran“ määruse nr 607/2009³ XV lisa loetellu, mis sisaldas selliste KPN-i või kaitstud geograafilist tähist sisaldavate või neist koosnevate veiniviinamarjasortide loetelu, mida võis erandina veinide märgistamisel kasutada. Komisjon võttis vaidlustatud määruse vastu tagasiulatava jõuga alates Horvaatia liiduga ühinemise kuupäevast 1. juulil 2013. Vaidlustatud määrusest nähtub lisaks, et nimetust „Teran“ võib nimetada kui veiniviinamarjasorti Horvaatia Vabariigis toodetud veinide etiketil, kuid ainult kaitstud päritolunimetuse „Hrvatska Istra“ puhul ja tingimusel, et „Hrvatska Istra“ ja „Teran“ paiknevad samas nägemisväljas ning et nime „Teran“ tähemärgi suurus on väiksem kui „Hrvatska Istra“ kirjutamisel kasutatud tähemärgi suurus. Vaidlustatud määruse artikli 2 kohaselt võib enne vaidlustatud määruse jõustumist toodetud Horvaatia KPN-i „Hrvatska Istra“ kandvaid Horvaatia veine müüa kuni varude ammendumiseni.

¹ Komisjoni 19. mai 2017. aasta delegeeritud määrus (EL) 2017/1353, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 607/2009 seoses veiniviinamarjasortide nimede ja nende sünonüümidega, mida võib kasutada veinide märgistuses (ELT 2017, L 190, lk 5).

² Esmalt nõukogu 22. oktoobri 2007. aasta määruse (EÜ) nr 1234/2007, millega kehtestatakse põllumajandusturgude ühine korraldus ning mis käsitleb teatavate põllumajandustoodete erisätteid (ühise turukorralduse ühtne määrus) (ELT 2007, L 299, lk 1), artikli 118j alusel ja seejärel, alates 1. jaanuarist 2014, Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määruse (EL) nr 1308/2013, millega kehtestatakse põllumajandustoodete ühine turukorraldus ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 922/72, (EMÜ) nr 234/79, (EÜ) nr 1037/2001 ja (EÜ) nr 1234/2007 (ELT 2013, L 347, lk 671), artikli 100 lõike 3 teise lõigu alusel.

³ Komisjoni 14. juuli 2009. aasta määrus (EÜ) nr 607/2009, millega kehtestatakse üksikasjalikud rakenduseeskirjad nõukogu määrusele (EÜ) nr 479/2008 seoses teatavate veinitoodete kaitstud päritolunimetuste, kaitstud geograafiliste tähiste, traditsiooniliste nimetuste, märgistuse ja esitlusviisidega (ELT 2009, L 193, lk 60).

Sloveenia väitis oma hagi põhjendamiseks eelkõige vaidlustatud määruse tagasiulatuvat jõudu silmas pidades, et on rikutud määruse nr 1308/2013 artikli 100 lõike 3 teist lõiku, mis on vaidlustatud määruse õiguslik alus, ning õiguskindluse ja õiguspärase ootuse kaitse põhimõtteid.

Üldkohus märkis esiteks vaidlustatud määruse õigusliku aluse kohta, et komisjon kohaldas tegelikult tagasiulatuvalt määruse nr 1308/2013 artikli 100 lõike 3 teist lõiku, mida seadusandja ette ei näinud. Tuli siiski analüüsida, kas sellisel tagasiulataval kohaldamisel tekkis vaidlustatud määruses oluline viga. Sellega seoses järeldas Üldkohus, et komisjon ei olnud ajavahemiku 1. juulist 2013 kuni 1. jaanuarini 2014 osas kasutanud uut volitust. Nimelt on määruse nr 1308/2013 artikli 100 lõike 3 teine lõik otsene jätk määruse nr 1234/2007 sarnasele sättele, mis kehtis ja oli kohaldatav Horvaatia liiduga ühinemise kuupäeval⁴.

Seejärel kordas Üldkohus, et õigusakti õiguslikuks aluseks olev säte, mis annab liidu institutsioonile pädevuse õigusakt vastu võtta, peab õigusakti vastuvõtmise ajal olema jõus. Järelikult oli ainus õiguslik alus, millele komisjon võis vaidlustatud määruse vastuvõtmisel tugineda, määruse nr 1308/2013 artikli 100 lõike 3 teine lõik. Lisaks ei olnud määruste nr 1234/2007 ja nr 1308/2013 asjassepuutuvates sätetes ette nähtud mingit ajalist piirangut komisjoni tegevusele. Pärast seda, kui Üldkohus oli tuvastanud, et komisjon ei saanud vaidlustatud määrust vastu võtta enne Horvaatia liiduga ühinemist, kuna tal puudus enne seda kuupäeva igasugune territoriaalne pädevus, järeldas ta, et komisjon tegutses kooskõlas asjaomaste sätete ülesehituse ja sõnastusega.

Teiseks kordas Üldkohus argumendi, et komisjon rikkus õiguskindluse, omandatud õiguste kaitse ja õiguspärase ootuse kaitse põhimõtteid, andes vaidlustatud määrusele tagasiulatuvat jõu, osas, et liidu aktidele tagasiulatuvat jõu andmine on vastuolus õiguskindluse põhimõttega, välja arvatud juhul, kui vaidlustatud aktiga taotletav eesmärk nõuab tagasiulatuvat jõu andmist, ning et huvitatud isikute õiguspärase ootuse kaitse põhimõttest on nõuetekohaselt kinni peetud.

Esimesena tõdes Üldkohus vaidlustatud määrusega taotletava eesmärgi osas, et selle eesmärk on kaitsta Horvaatias 30. juunil 2013 kehtinud seaduslikke märgistamistavasid ning lahendada vastuolu nende tavade ja Sloveenia KPN-i „Teran“ kaitse vahel. Seega järgis ta üldise huvi eesmärki, mis eeldas sellele tagasiulatuvat jõu andmist. Nimelt ei saanud komisjon vaidlustatud määrust vastu võtta enne Horvaatia liiduga ühinemise kuupäeva ning ta oleks pidanud hindama erimärgistuse olemasolu selle ühinemise hetkel. Lisaks oli tal õigus püüda leida lahendust kahe riigi vaheliste läbirääkimiste teel, arvestades küsimuse tundlikkust. Lõpuks rõhutas Üldkohus, et niisugust tagasiulatuvat jõudu tuli kasutada seadusliku märgistamistava järjepidevuse tagamiseks.

Teisena kontrollis Üldkohus, kas komisjon oli tekitanud Sloveenia veinitootjatele põhjendatud lootust, et Horvaatiale ei anta tema territooriumil toodetud veinide etiketil nime „Teran“ kasutamise suhtes mingit tagasiulatuvat erandit. Pärast asjaomaste asjaolude analüüsimist leidis kohus, et ei saa asuda seisukohale, et komisjon oleks andnud täpseid, tingimusteta ja ühtelangevaid kinnitusi. Ta kordas, et käesoleva juhtumi asjaolusid arvestades tuleb vaidlustatud määrusele anda tagasiulatuvat jõudu. Üldkohtu arvates ei ole Sloveenia tõendanud, et vaidlustatud määruse tagasiulatuvat jõu ulatus ja kord oleksid kahjustanud Sloveenia veinitootjate õiguspärast ootust.

MÄRKUS: Üldkohtu lahendi peale võib kahe kuu ja kümne päeva jooksul selle teatavakstegemisest esitada üksnes õigusküsimustes apellatsioonkaebuse Euroopa Kohtule.

MÄRKUS: Tühistamishagiga taotletakse liidu õigusega vastuolus olevate liidu institutsioonide õigusaktide tühistamist. Teatud tingimustel võivad liikmesriigid, Euroopa institutsioonid ja eraõiguslikud isikud esitada Euroopa Kohtule või Üldkohtule tühistamishagi. Kui hagi on põhjendatud, tühistatakse õigusakt. Asjassepuutuv institutsioon peab täitma õiguslõnga, mis õigusakti tühistamisega võib tekkida.

Ajakirjandusele mõeldud mitteametlik dokument, mis ei ole Üldkohtule siduv.

Otsuse [terviktekst](#) on CURIA veebileheküljel alates selle kuulutamise päevast.

⁴ Määruse nr 1234/2007 artikli 118j lõige 3.

Täiendavat teavet annab Gitte Stadler, ☎ (+352) 4303 3127.

Kohtuotsuse kuulutamisest saab pildisalvestisi „[Europe by Satellite](#)” kaudu ☎ (+32) 2 2964106.